

Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap
 Department of Humanities and Social Sciences

Kursplan för
SVENSKA I LÄRARUTBILDNINGEN SPECIALISERING
 Fastställd av
 institutionsstyrelsen för
 humaniora och samhälls-
 vetenskap 2008-03-04
VT08, HT08, VT09

Kursnamn	SVENSKA I LÄRARUTBILDNINGEN SPECIALISERING (Tidigare och senare år)	<i>SWEDISH IN THE TEACHING PROGRAMME OPTION OF TEACHING PROGRAMME</i>
Fördjupning	A	
Nivå	Grundnivå	
Kurskod	HLS21A	
Högskolepoäng	30	
Moment	0010 Introduktion till litteraturstudiet, 7,5 hp 0020 Läs- och skrivutveckling, 7,5 hp 0030 Barn-, och ungdomslitteratur, 7,5 hp 0040 Språkstrukturer, 7,5 hp	<i>Introduction to Literary Studies, 7.5 credits Reading and Writing Development, 7.5 credits Literature for Children and Young People, 7.5 credits Language Structures, 7.5 credits</i>
Huvudområde	Svenska	
Utbildningsområde	Övrigt	

Mål

Kunskap och förståelse
 Den studerande ska efter avslutad kurs

- ha grundläggande kännedom om litterära genrer och deras historiska utveckling och om litteraturvetenskapliga begrepp, teorier och metoder.
- ha förståelse för litterära texters uppbyggnad och verktygsmedel
- ha kunskap om teorier för barns språk-, läs- och skrivutveckling
- ha förståelse för skillnader mellan läs- och skrivinlärning på ett förstaspråk respektive ett andraspråk
- kunna redogöra för traditioner och förändringar inom litteraturhistorien för barn- och ungdomslitteratur
- ha grundläggande kunskap om och förståelse av grunderna i svenska språkets struktur på olika språkliga nivåer

Färdighet och förmåga
 Den studerande ska efter avslutad kurs

- känna till och kritiskt kunna förhålla sig till olika perspektiv på barn- och ungdomslitteratur: pedagogiska, litteratursociologiska, estetiska m.fl.
- kunna analysera litterära texter i olika genrer
- kunna använda grundläggande terminologi inom läs- och skrivforskning för att beskriva generella drag i den tidiga läs- och skrivutvecklingen
- kunna föra ett ämnesdidaktiskt resonemang kring viktiga förutsättningar för barns tidiga läs- och skrivutveckling
- kunna tillämpa kunskaper om skriftspråkets konventioner för att reflektera över barns skrivutveckling
- språkligt kunna analysera olika texter på fonologisk, morfologisk och syntaktisk nivå.

KURSLITTERATUR FÖR SVENSKA I LÄRARUTBILDNINGEN A 30 HP SPECIALISERING, VÄRTERMINEN 2008, HÖSTTERMINEN 2008, VÄRTERMINEN 2009 (Tidigare och senare år)

Moment 0010, Introduktion till litteraturstudiet 7,5 hp

Elleström, Lars, *Lyrikanalys. En introduktion*, Studentlitteratur 1999. 179 s.
Holmberg, Claes-Göran & Anders Ohlsson, *Epikanalys. En introduktion*, Studentlitteratur 1999. 148 s.
Sjöberg, Birthe, *Dramatikanalys. En introduktion*, Studentlitteratur 1999. 184 s.
Dessutom tillkommer några exempel på kortare litteraturvetenskapliga textanalyser med varierande metodisk och teoretisk inriktning enligt lärarens anvisningar ca 125 s.

Referenslitteratur:

Bergsten, Staffan, *Lyrikläsarens handbok*, Studentlitteratur 1998.
Bergsten, Staffan, *Litteraturvetenskap – en inledning*, Studentlitteratur 1998.
Palm, Anders, "Hjalmar Söderbergs dockhem. Drama – novell – film", *Möten mellan konstarter*, Nordstedt 1985.

Skönlitterära texter:

Ett tjugotal dikter
Några noveller
Tre romaner
Två dramer (Sofokles, *Konung Oidipus* – tillgänglig bl.a. i *Litteraturens klassiker, 2, Grekisk litteratur: dramatik* – och ett drama, ur *Världsdramatik, 2*, red. Bengt Lewan, 2. uppl., Studentlitteratur 1998 eller senare).
Anvisningar om vilka litterära verk som ska läsas ges av läraren i god tid inför momentets början.

Moment 0020, Läs- och skrivutveckling, 7,5 hp

Att läsa och skriva – forskning och beprövad erfarenhet, Myndigheten för skolutveckling, 2007, kap 3 och 4.
Axelsson, Monica, "Andraspråksinläring i ett utvecklingsperspektiv", *Barn utvecklar sitt språk*, red. Louise Bjar & Caroline Liberg, Studentlitteratur, 2003, s. 127–152.
Björk, Maj & Caroline Liberg, *Vägar in i skriftspråket tillsammans och på egen hand*, Natur och kultur, 1996, 165 s.
Ekvall, Ulla, "Grammatik, textanalys och skrivundervisning", *Ut med språket! En bok om språkutveckling och pedagogisk praktik*, red. Birgitta Garne, Svenskläraryrskriftens årskrift, 1997 s. 82–98.
Elbro, Carsten, *Läsning och läsundervisning*, Liber, 2004, 239 s.
Fredriksson, Ulf & Karin Taube, "Svenska som andraspråk och kulturmöten", *Barn utvecklar sitt språk*, red. Louise Bjar & Caroline Liberg, Studentlitteratur, 2003, s. 153–172.
Hellberg, Staffan, "Blev det lättare att stava efter 1906?", *Språkvård*, Tidskrift utgiven av Svenska språknämnden, 2:2006, s. 17–23.
Josephson, Olle, Lars Melin & Tomas Oliv, *Elevtext: Analyser av skoluppsatser från åk 1 till åk 9*, Studentlitteratur, 1990, 186 s.
Liberg, Caroline, "Möten i skriftspråket", *Barn utvecklar sitt språk*, red. Louise Bjar & Caroline Liberg, Studentlitteratur, 2003, s. 215–236.
Liberg, Caroline & Louise Bjar, "Språk i sammanhang", *Barn utvecklar sitt språk*, red. Louise Bjar & Caroline Liberg, Studentlitteratur, 2003, s. 17–28.
Lindberg, Inger, "Myter om tvåspråkighet", *Språkvård*, Tidskrift utgiven av Svenska språknämnden, 4:2002, s. 22–28.
Lindgren, Birgitta, "Tillåt tillåt", *Språkvård*, Tidskrift utgiven av Svenska språknämnden, 2:2006, s. 28–32.
Lindö, Rigmor, "Språkande i samspel – en didaktisk modell", *Ut med språket! En bok om språkutveckling och pedagogisk praktik*, red. Birgitta Garne, Svenskläraryrskriftens årskrift, 1997, s. 99–120.
Sjöqvist, Lena, "Att arbeta på en mångkulturell skola", *Ut med språket! En bok om språkutveckling och pedagogisk praktik*, red. Birgitta Garne, Svenskläraryrskriftens årskrift, 1997, s. 68–81.

Westin, Boel, "Tolv år men stor för sin ålder. Några anteckningar om Holden Caulfield", *Läs mig. Sluka mig! En bok om barnböcker*, red., Kristin Hallberg, Natur och Kultur 1998, s. 151-160.
Westin, Boel, "Vad är barnlitteraturforskning?" *Litteraturvetenskap – en inledning*, red. Staffan Bergsten, Studentlitteratur 2002, s. 129-142.
Westin, Boel, "Flickboken som genre", *Om flickor för flickor. Den svenska flickboken*, Rabén & Sjögren 1994, s 10-14.

Handböcker:

Holmberg, Claes-Göran och Anders Ohlsson, *Epikanalys. En introduktion*, Studentlitteratur 1999, s 7-101.
Kjersén Edman, Lena *Barn- och ungdomsböcker genom tiderna*, Stockholm: Natur och Kultur 2002.
Kåreland, Lena, *Möte med barnboken*, 3. uppl., Natur och Kultur 2006.
Nettervik, Ingrid, *I barnbokens värld*, 2. uppl., Gleerups 2004.

Referenslitteratur:

Bergsten, Staffan *Litteraturvetenskap – en inledning*, 2. uppl., Studentlitteratur 2002.
Furuland, Lars & Mary Örvig, *Ord och bilder för barn och ungdom 1. Barnlitteraturen*, Rabén & Sjögren 1990.
Furuland, Lars & Mary Örvig, *Ord och bilder för barn och ungdom 2. Utblick över barn- och ungdomslitteraturen*, Rabén & Sjögren 1986.
Furuland, Lars, Mary Örvig och Sonja Svensson, *Ord och bilder för barn och ungdom 3*, Rabén & Sjögren 1994.
Hallberg, Kristin, red., *Läs mig. Sluka mig! En bok om barnböcker*, Natur och Kultur 1998.
Hunt, Peter, ed, *International companion. Encyclopedia of Children's literature*, London: Routledge 1996 och senare.
Kåreland, Lena, red., *Modig och stark – eller ligga lågt. Skönlitteratur och genus i skola och förskola*, Natur och Kultur 1991.
Thompson, Deborah L., "Deconstructing Harry: Casting a Critical Eye on the Witches and Wizards of Hogwarts", *Beauty, Brains and Brawn: The Construction of Gender in Children's Literature*, ed. Susan Lehr, Portsmouth: Heinemann 2001, s. 42-50.
Westin, Boel, "Barnlitteraturen, (litteratur)vetenskapen och forskningen", *Barnboken*, Svenska barnboksinstitutet 2005 (28:2), s. 41-49.

Skönlitteratur:

800 s barn- och ungdomsepik och bilderböcker, urval

Aisopos, några fabler:

Bröderna Grimm, några sagor, ex. "Mästerkatten i stövlar", "Snövit och de sju dvärgarna", "Hans och Greta"
Andersen, H.C., "Den lilla sjöjungfrun"
Defoe, Daniel, *Robinson Crusoe*
Carroll, Lewis, *Alice i underlandet*
Fitinghoff, Laura, *Barnen ifrån Frostmofjället*
Küchen, Maria, *Sång till en fjäril*
Kirkegaard, Ole Lund, *Gummi-Tarzan*
Lindgren, Astrid, *Pippi Långstrump* och *Ronja rövardotter* eller *Bröderna Lejonhjärta*
Montgomery, Lucy Maud, *Anne på Grönkulla*
Pohl, Peter, *Janne, min vän*
Rowling, J.K, *Harry Potter och De vises sten*.
Salinger, J.D, *Räddaren i nöden*
Sandwall-Bergström, Martha, *Kulla-Gulla*
Thor, Annika, *En ö i havet*
Lewis, C.S, *Häxan och lejonet*
Twain, Mark, *Huckleberry Finn*
Jansson, Tove, *Kometen kommer* eller *Trollvinter*
Wahl, Mats, *Vinterviken*
Pullman, Philip, *Guldkompassen*

Bilderböcker :

Arosenius, Ivar, *Kattresan* (1909 och senare)
Beskow, Elsa, *Hattstugan* eller *Sagan om den lilla, lilla gumman*
Brunhoff, Jean de, *Sagan om Babar, den lilla elefanten*